

10.05.2023

Ärende/10

§ 111

Ledamoten Minna Lindgrens motion om att göra återlämningen av hjälpmedel smidigare

HEL 2022-011783 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jan Ihatsu, stadssekreterare, telefon: 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 05.10.2022 Lindgren Minna Apuvälineiden palautusta on sujuvoitettava
- 2 Lausunto, Vanhusneuvosto, 19.1.2023
- 3 Lausunto, Helsingin vammaisneuvosto 30.1.2023

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Minna Lindgren och 25 andra ledamöter föreslår i sin motion att återlämningen av hjälpmedel görs smidigare så att hjälpmedlen returneras till hälsostationerna. Dessutom föreslår de att social-, hälso- och räddningsnämnden utreder andra sätt att göra det smidigare och enklare att lämna tillbaka hjälpmedel.

På social-, hälso- och räddningssektorn arbetar man aktivt för att återlämningen av hjälpmedel ska gå smidigt till. Behovet av att låna hjälpmedel växer i takt med att befolkningen blir äldre. Därför lånar tjänsten ut fler hjälpmedel än vad som returneras. Hälsostationerna och centralerna för hälsa och välbefinnande har inte utrymmen för förvaring av hjälpmedel som väntar på leverans och inte heller personal för att ta emot hjälpmedel som återlämnas. Returneringen av hjälpmedel underlättas för tillfället av en mobil hjälpmedelsenhet. Den tar emot återlämnade hjälpmedel och utför reparationer och underhåll i liten skala.

10.05.2023

Ärende/10

Staden planerar att införa återlämningsautomater och söker just nu lämpliga utrymmen för dem. Stora och svårtransporterade hjälpmedel levereras av Helsingfors stads hjälpmedelstjänst hem till klienterna och hämtas från hemmen då behovet upphört. Staden utreder möjligheterna till att utvidga transporttjänsten för att återlämningen av hjälpmedlen ska gå smidigt till också då klienten eller den anhöriga inte själv kan ombesörja det.

Social-, hälsovårds- och räddningsnämnden samt handikapprådet och äldrerådet har gett utlåtanden i ärendet. Handikapprådet och äldrerådet understryker i sina utlåtanden vikten av att återlämningen av hjälpmedel görs smidigare. Social-, hälsovårds- och räddningsnämnden svarar i sitt utlåtande på de iakttagelser som framförts i motionen och de övriga utlåtandena. Förslaget till svar på motionen stämmer överens med social-, hälsovårds- och räddningsnämndens utlåtande.

Enligt 30 kap. 11 § 2 och 4 mom. i förvaltningsstadgan besvarar stadsstyrelsen en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter och förelägger fullmäktige sitt svar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jan Ihatsu, stadssekreterare, telefon: 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 05.10.2022 Lindgren Minna Apuvälineiden palautusta on sujuvoitettava
- 2 Lausunto, Vanhusneuvosto, 19.1.2023
- 3 Lausunto, Helsingin vammaisneuvosto 30.1.2023

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 24.04.2023 § 247

HEL 2022-011783 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

10.05.2023

Ärende/10

17.04.2023 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 28.03.2023 § 55

HEL 2022-011783 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Minna Lindgrenin ja 25 muun valtuutetun apuvälineiden palautuksen sujuvuutta koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että apuvälineiden palautusta sujuvoitetaan siten, että apuvälineet voisi palauttaa terveysasemille. Lisäksi ehdotetaan, että sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta selvittää muita keinoja sujuvoittaa ja helpottaa apuvälineiden palauttamista.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta lautakunta toteaa, että apuvälineiden palautuksen sujumiseksi tehdään aktiivisesti töitä. Terveysasemilla tai terveys- ja hyvinvointikeskuksissa ei ole tilaa säilyttää toimitusta odottavia apuvälineitä eikä henkilöstöresursseja vastaanottamaan palautuksia.

Apuvälineiden palautusta helpotetaan tällä hetkellä liikkuvalla apuvälineyksiköllä, johon kuntalainen voi palauttaa apuvälineitä ja teettää pieniä korjaus- tai huoltotöitä. Palautusautomaatit ovat suunnitteilla ja niille etsitään paraikaa asianmukaisia tiloja. Helsingin kaupungin apuvälinepalvelut kuljettaa isot ja haastavasti kuljetettavat apuvälineet asiakkaille kotiin sekä käyttötarpeen lakattua pois asiakkaan kotoa. Kuljetuspalvelun laajentamisen mahdollisuuksia selvitetään.

Keskitetty apuvälinepalvelu

Helsingin kaupungin apuvälinepalvelut siirtyivät Laakson sairaalakampanuksen alueelta Ruosilantielle Konalaan maaliskuussa 2021. Muutto Laaksosta oli välttämätön alueelle rakennettavan Laakson yhteissairaalan rakennustyömaan vuoksi. Apuvälinepalveluille etsittiin tiloja sekä keskustan alueelta että teollisuusalueilta Helsingistä. Erytistarpeita

vastaavia tiloja löytyi pääosin teollisuusalueilta, joista Konala valikoitui monesta näkökulmasta parhaaksi vaihtoehdoksi.

Konalassa tilat ovat riittävän suuret, jotta palvelu pystyy vastaamaan helsinkiläisten apuvälinetarpeen kasvuun. Tilat ovat esteettömät ja ympäröivä maasto on tasaista, mikä mahdollistaa kaikkien asiakkaiden asioinnin palvelussa sekä helpottaa jalkaisin ja julkisilla kulkuvälineillä liikkuvien asiointia. Apuvälinepalveluihin pääsee kahdella eri bussilinjalta (37 ja 300) Helsingin keskustasta. Suuri osa asiakkaista asioi apuvälinepalveluissa kuitenkin autolla ja pysäköintitilaa on runsaasti heti apuvälinepalveluiden oven edessä ja rakennuksen välittömässä yhteydessä.

Aikaisemmin apuvälinepalveluilla on ollut useita saman aikaisesti toimivia toimipisteitä Helsingissä. Tästä tuotantotavasta luovuttiin, sillä usean eri toimipisteen toimivuus oli logistisesti hyvin hankalaa eikä ennen kaikkea palvelut asiakkaiden tarpeita riittävän laadukkaasti. Pienissä toimipisteissä ei pystytty esimerkiksi säilyttämään riittävän laajaa apuvälinevarastoa, koska asiakkaiden tarpeet ovat hyvin moninaisia ja yksilöllisiä. Apuvälineiden lainaustarve on kasvussa väestön ikääntyessä. Tämän vuoksi palvelusta lainataan enemmän apuvälineitä kuin sinne palautuu.

Apuvälineiden lainaus- ja palautusprosessi

Apuvälinepalveluprosessi koostuu useasta osa-alueesta, joiden saumaton yhteen toimivuus on ainoa keino taata laadukas palvelu kuntalaisille. Apuvälineen sovitus ja valinta sekä käytön opastus vaatii ammattilaiselta erityisosaamista niin asiakkaan toimintakyvyn kuin toimintaympäristön arvioinnista, apuvälineistä ja niiden ominaisuuksista sekä lainsäädännöstä ja luovutusperusteista. Apuvälineiden tilaaminen, varastointi, huolto ja puhdistus vaatii niin ikään osaavaa henkilöstöä ja riittävän suuria tiloja.

Terveysasemilla tai terveys- ja hyvinvointikeskuksissa ei ole tilaa säilyttää likaisia, toimitusta odottavia apuvälineitä. Tämän lisäksi tarvittaisiin henkilöstöresursseja vastaanottamaan palautukset, jotta asiakas voi saada palautustositteen. Palautusautomaattien avulla palautus onnistuisi ilman ylimääräistä henkilökuntaa. Kahdelle palautusautomaatille etsitään pikaisesti sopivia tiloja itäisen ja pohjoisen Helsingin alueelta.

Apuvälineen lainaamisen yhteydessä asiakas allekirjoittaa ja saa mukaansa lainaustositteen, jossa on ohjeet apuvälineen palauttamiseksi käyttötarpeen loputtua. Näin ollen jokaisella lainaajalla on tieto siitä, milloin ja minne apuvälineen voi palauttaa. Uutena toimintona kevään 2023 aikana saadaan käyttöön tekstiviestimuistutus laina-ajan päättymisestä.

10.05.2023

Ärende/10

Konalaan muuton jälkeen apuvälinepalvelut on saanut palautetta sijainnin hankaluudesta. Sijainti vaikuttaa apuvälineiden palautukseen jonkin verran, mutta lainojen ja palautusten määrä ei koskaan vastaa toisiaan suurimmaksi osaksi siitä syystä, että asiakkaiden apuvälinetarve on jo vuosien ajan ollut kasvusuuntainen.

Apuvälinepalvelut kuljettaa isot ja vaikeasti liikuteltavat apuvälineet asiakkaille kotiin lainauksen yhteydessä ja käyttötarpeen lakattua pois asiakkaan kotoa. Kuljetuspalvelun laajentamisen mahdollisuuksia selvitetään, jotta apuvälineiden palautus sujuisi hyvin myös silloin kun asiakas tai omainen ei kykene itse niitä palauttamaan.

Kuntalaisten palautteeseen apuvälinepalveluiden sijainnista vastataan tällä hetkellä liikkuvalla apuvälineyksiköllä, johon kuntalainen voi palauttaa apuvälineitä ja teettää pieniä korjaus- tai huoltotöitä. Liikkuva yksikkö palvelee kerran viikossa tiistaisin Kontulan ja Kustaankartanon seniorikeskuksissa. Liikkuva apuvälineyksikkö on osoittautunut hyväksi toimintamalliksi ja sitä pyritään laajentamaan vuoden 2023 aikana.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että sekä apuvälinepalveluiden asiakkaiden että toimialan kustannusvaikuttavan toiminnan näkökulmasta on tärkeää, että apuvälineiden palautus on sujuvaa. Helsingin kaupunkistrategian mukaisesti vastuullisesti hoidettu talous on kestävä kasvun perusta ja apuvälineiden huolto ja kierrätys on osa ympäristövastuuta. Toimialalla tehdään aktiivisesti töitä palvelun sujuvoittamiseksi, palautusautomaatit ovat tulossa ja palautusta on jo helpotettu liikkuvalla yksiköllä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingiläisten apuvälinetarve on lisääntynyt tasaisesti. On kaikkien edun mukaista, että sekä apuvälineiden lainaus että palautus on sujuvaa. Käyttäjälleen oikea ja hyvin huollettu apuväline vahvistaa henkilön toimintakykyä ja lisää hyvinvointia sekä ehkäisee tapaturmia."

Käsittely

28.03.2023 Ehdotuksen mukaan

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuulla asiassa kutsuttua asiantuntijaa, eikä tämä siitä syystä osallistunut kokoukseen.

14.03.2023 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

10.05.2023

Ärende/10

Lisätiedot

Elina Borchers, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 25347
elina.borchers(a)hel.fi

Eva Englund, johtava kuntoutussuunnittelija, puhelin: 310 50970
eva.englund(a)hel.fi